NOTA QASIRA DWAR IR-RESPONSABILTALJIET LI JEMANU MIL-LIGIJIET TAS-SAHHA W SIGURTA'

ROBERT MUSUMECI

Dr Robert Musumeci huwa avukat u perit. Huwa ottjena wkoll Master of Science in Conservation Technology for Masonry Buildings mill- Universita' ta' Malta. Huwa waqqaf id-ditta ta' Periti RMPERITI u sussegwentement ottjena l- warrant ta' avukat. Huwa serva bhala cermen tal- Kunsill Konsultattiv dwar l-Industrija tal- Bini bejn is-snin 1998 u 2008. Eventwalment huwa serva bhala konsulent tal- Prim Ministru ta' Malta u kien strumentali fir-riformi wara d-demerger tal- Awtorita' ta' Malta dwar l- Ambjent u l-Ippjanar u t-twaqqif ta' l- Awtorita' ta' l- Artijiet. Dr Musumeci rebah il-'Best Doctor of Laws Thesis Award 2016' ghall- publikazzjoni *'The Development Planning Act 2016 - A critical Appraisal'. Prezentement, Dr Musumeci iservi lill- Gvern ta' Malta bhala konsulent tekniku – legali.*

1. INTRODUZZJONI 2

2. GENERALI 2

3. DWAR RESPONSABILTA' 3

4 DEFINIZZJONIJIET 3

5 REGOLAMENTI WAQGHAT MILL-GHOLI 5

6 IL-KLIJENT 7

7 IS-*SUPERVISOR* 9

8 MIN IHADDEM 12

9 IL-HADDIEM 16

1. INTRODUZZJONI

1.1 Din in-nota hi ntiza li taghti stampa generali in rigward tad-diversi responsabiltajiet li jaqghu taht il-**Kapitolu 424** tal-**Ligijiet ta' Malta**, *cioe'* l-**Att Dwar l-Awtorita' ghas-Sahha u s-Sigurta' Fuq il-Post tax-Xoghol**, b'enfasi fuq ir-rwol ta' dawn li gejjin u b'referenza partikulari dwar 'waqghat mill-gholi':

1.1.1 Il-klijent jew l-izviluppatur

1.1.2 Is-*supervisor*

1.1.3 Min ihaddem

1.1.4 Il-haddiem

2. GENERALI

2.1 L-**Artikolu 6** tal-**Kap. 424** jindika x'mizuri ghandhom jittiehdu biex jigu evitati danni fizici w psikologici, korrimenti jew mewt fuq il-postijiet tax-xoghol li huma bazati fuq il-principji generali ta' prevenzjoni. Fost dawn insibu: - li jigi evitat kull riskju; l-identifikazzjoni ta' perikoli assocjati max-xoghol; l-evalwazzjoni ta' dawk ir-riskji li ma jistghux jigu evitati; il-kontroll mill-bidu ta' dawk ir-riskji li ma jistghux jigu evitati w li jittiehdu l-mizuri necessarji kollha biex jirriducu r-riskji kemm ikun ragonevolment prattiku, inkluz li jitbiddel dak li huwa perikoluz, b' dak li ma jkunx perikoluz jew li jkun anqas perikoluz.

3. DWAR RESPONSABILTA'

3.1 L-**Artikolu 225 (1)** tal-**Kap 9** jghid illi kull *"min b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni, jew b'nuqqas ta' hila fl-arti jew professjoni tieghu, jew <u>b'nuqqas ta' tharis ta' regolamenti</u> jikkaguna offiza fuq il-persuna..."*;

3.2 Mill-Artikolu appena citat jikkonsegwi li wiehed irid jara allura jekk kienx hemm nuqqas ta' tharis ta' regolamenti. Fi kliem iehor, irid jigi stabbilit jekk sarx ix-xoghol ta' kontroll u moniteragg tal-mizuri preventivi u protettivi fuq il-post tax-xoghol u jekk ittiehdux dawk il-prekawzjonijiet mehtiega skont il-ligi sabiex jigu evitati korrimenti u mwiet;

4 DEFINIZZJONIJIET

4.1 Skont il-**Kap 424** tal-**Ligijiet ta' Malta**, *"ħaddiem"* tfisser kull persuna impjegata minn min iħaddem biex tagħmel xogħol, jew li tipprovdi servizz lil persuna oħra taħt kuntratt ta' servizz jew għal servizz, u tinkludi student, apprentist u persuna li timpjega lilha nnifisha;

4.2 Skont il-**Kap 424** tal-**Ligijiet ta' Malta**, *"min iħaddem"* tfisser il-persuna li għaliha jsir xogħol jew jiġi mogħti servizz minn ħaddiem jew li jkollha relazzjoni ta' xogħol ma' ħaddiem, u tinkludi kuntrattur jew subkuntrattur li jagħmel xogħol jew jagħti servizz jew jintrabat biex jagħmel xi xogħol jew jagħti xi servizzi, u għal dak li jirrigwarda xogħol

magħmul taħt kuntratt ta' servizz, tfisser il-kuntrattur jew is-subkuntrattur, iżda ma tinkludix id-diretturi, *managers*, soċji jew sidien, okkupanti jew possessuri li għalihom ikun qed isir ix-xogħol, minbarra fil-każ fejn għodod, materjal jew tagħmir ikun provdut minnhom, dwar xi difetti li dan l-apparat jista' jkollu, liema difetti jkunu magħrufa u ma ġewx indikati, jew li setgħu ikunu magħrufa;

4.3 Skont L-**Avviz Legali 88** ta' l-**2018**[1] *"klijent"* tfisser il-persuna naturali jew legali għal min jitwettaq proġett;

4.4 Skont L-**Avviz Legali 88** ta' l**-2018** *"klijent domestiku"* tfisser klijent li għalih qed isir xogħol u li m'hemmx forma ta' qliegħ għal dak il-klijent;

4.5 Skont L-**Avviz Legali 88** ta' l-**2018** *"file dwar saħħa u sigurtà"* tfisser *file* li jkollu fih informazzjoni dwar saħħa u sigurtà relevanti li għandha tittieħed waqt kwalunkwe xogħolijiet sussegwenti;

4.6 Skont L-**Avviz Legali 88** ta' l-**2018** *"pjan dwar saħħa u sigurtà"* ifisser dokument li jistabbilixxi r-regoli applikabbli f'sit ta' kostruzzjoni u l-miżuri speċifiċi li jikkonċernaw ix-xogħol li jaqgħu taħt il-kategorija jew f'kategoriji oħra tal-Iskeda II fl-istess Avviz;

[1]Dan l-Avviz Legali issostitwixxa l-**Avviz Legali 281** ta' l-**2004** f'Awwissu 2018.

4.7 Skont L-**Avviz Legali 88** ta' l-**2018** *"sit ta' kostruzzjoni"* ifisser kull sit ta' kostruzzjoni fejn jitwettqu xogħolijiet ta' bini jew ta' inginerija ċivili, li lista mhux eżawrejenti tagħhom tinsb fl-Iskeda I fl-istess Avviz[2];

4.8 Skont L-**Avviz Legali 88** ta' l-**2018** *"supervisor tal-proġett"* tfisser kull persuna naturali jew legali responsabbli għas-superviżjoni tas-saħħa u s-sigurtà ta' proġett, imqabbad minn klijent.

5 REGOLAMENTI WAQGHAT MILL-GHOLI

5.1 L-**Avviz Legali 88/18** jitkellem *inter alia* dwar il- **BŻONNIJIET MINIMI SPEĊIFIĊI GĦALL-POSTIJIET TAX-XOGĦOL FUQ IS-SIT** fir-rigward ta' **XOGHOL FIL-GHOLI,** u dan fis-sens:

5.1.1 Ix-xogħol fil-għoli għandu jiġi ppjanat sew u mwettaq fuq il-bażi tal-ħtiġijiet tal-**Artikolu 6(2)**[3] tal- **Kap 424** tal-**Ligijiet ta' Malta** u r-**Regolament 10**[4] tal-**Avviz Legali 36** ta' l-**2013**;

---

[2]Tħaffir, Xogħlijiet fl-art, Bini, Armar u ħatt ta' elementi prefabrikati, Konverżjoni jew iffittjar, Alterazzjonijiet, Rinnovament jew restawr, Tiswijiet, Ħatt, Twaqqiegħ, Manutenzjoni fi stat tajjeb, Manutenzjoni - żebgħa u tindif u Drenaġġ.

[3]6(2): *'Wara l-evalwazzjoni msemmija fl-ahhar subregolament, u kif necessarju, min ihaddem ghandu jiehu l-mizuri necessarji kollha sabiex jippreveni riskji ghas-sahha u s-sigurtà fuq il-post tax-xoghol, u ghandu jikkontrolla dawk il-fatturi li jistghu jaghtu lok ghal incidenti jew li joholqu riskju ghas-sahha u, jew sigurtà fuq il-post tax-xoghol inkluz fejn necessarju billi jbiddel metodi tax-xoghol u tal-produzzjoni, sabiex jigizgurat titjib fil-livell ta' protezzjoni moghtija lill-haddiema fejn jidhlu sahha u sigurtà: Izda dawn il-mizuri ghandhom ikunu integrati fl-attivitajiet kollha u fil-livelli gerarkici kollha fi hdan l-impriza u, jew l-istabbiliment.'*

[4]10(1): *'Ghandu jkun id-dmir ta' kull min ihaddem u ta' kull persuna li tahdem ghal rasha li taghmel, jew li tizgura li ssir, evalwazzjoni xierqa, sufficjenti u sistematika tal-perikli ghas-sahha u s-sigurtà kollha li jistghu ikunu prezenti fuq il-post tax-xoghol u r-riskji li jirrizultaw li jikkoncernaw l-aspetti kollha ta' l-attività tax-xoghol. Dawn l-*

5.1.2 Fejn isir ix-xogħol fil-għoli, kull min iħaddem u, jew il-persuna impjegata għal rasha, għandhom jieħdu miżuri xierqa u suffiċjenti biex jipprevjenu kull persuna li taqa' distanza li tista' tikkawża dannu personali;

5.1.3 Fil-prinċipju, xogħol fil-għoli għandu jitwettaq biss b'tagħmir xieraq jew li jintużaw mezzi kollettivi ta' protezzjoni bħal bennieni, pjattaformi jew xbieki ta' sigurtà;

5.1.4 Fejn bennieni huma wżati, dawn għandhom ikunu solidi, għoljin biżżejjed u jkollhom almenu zokklu, poġġaman prinċipali u poġġaman intermedju jew alternattiva ekwivalenti;

5.1.5 Jekk l-użu ta' tagħmir bħal dan ma jkunx possibbli minħabba n-natura tax-xogħol, għandhom jiġu pprovduti mezzi xierqa ta' aċċess u arneż tas-sigurtà jew metodi oħra ta' ankoraġġ għandhom jintużaw;

---

evalwazzjonijiet ghandhom jikkunsidraw ir-riskji ghas-sahha u s-sigurtà tal-haddiema u ta' persuni li jahdmu ghal rashom li ghalihom ikunu esposti waqt ix-xoghol, kif ukoll ir-riskji ghas-sahha u s-sigurtà ta' persuni ohrajn, inkluzi dawk li jzuru l-post tax-xoghol, liema riskji jirrizultaw mix-xoghol imwettaq, jew in konnessjoni mieghu, jew mit-tmexxija ta' l-impriza: Izda meta jsiru dawn l-evalwazzjonijiet, min ihaddem u persuna li tahdem ghal rasha ghandhom jikkunsidraw ukoll bidliet fl-attivitajiet tax-xoghol imwettaq u fil-post tax-xoghol, u ghandhom jiehdu azzjoni xierqa.

(2) Fejn ikunu impjegati hames haddiema jew aktar, min ihaddem ghandu jzomm fil-pussess tieghu kopji bil-miktub jew li jistghu jinkisbu b'mod elettroniku ta ' dawn l-evalwazzjonijiet, u ghandu jizgura li jkunu aggornati regolarment.

(3) Min ihaddem u persuna li tahdem ghal rasha ghandhom jiddeciedu dwar il-mizuri protettivi xierqa ghan-natura tax-xoghol imwettaq li jehtieg li jittiehdu wara evalwazzjonijiet bhal dawn u, jekk ikun necessarju, dwar it-taghmir protettiv li ghandu jintuza.

(4) L-evalwazzjonijiet imsemmija f'dan ir-regolament ghandhom jigu riveduti kull meta jkun emm bidla kbira fil-kondizzjonijiet tax-xoghol, jew kull meta min ihaddem jew persuna li tahdem ghal rasha jkollhom raguni sabiex jissuspettaw li dawn m'ghadhomx validi.'

5.1.6 Ilqugħ protettiv, barrieri jew forma oħra ta’ protezzjoni għandu jiġi mwaħħal madwar garigori, turġien, xaftijiet, gallariji, it-truf, fetħiet u f’xi oqsma oħra kollha fejn kull persuna tista’ taqa’ distanza li tista’ tikkawża ħsara personali, jew li jaqgħu ġewwa xi likwidu jew materjal li jinvolvu riskju mill-għarqa jew korriment serju;

5.1.7 Ilqugħ protettiv, barrieri jew forma oħra ta’ protezzjoni għandhom ikunu ta’ kostruzzjoni tajba, materjal tajjeb u sod, ta’ għoli adegwat, u ta’ saħħa adegwata għall-iskop li huma użati. Rpar, barrieri jew forma oħra ta’ protezzjoni għandhom ikunu mqiegħda sabiex jevitaw sa fejn hu possibli l-waqgħa tal-persuni. Meta l-għeluq huwa użat, dan għandu jkun jiftiehem b’mod li jipprevjeni l-waqa’ ta’ persuni, materjal jew oġġetti, liema kopertura għandha tkun kjarament immarkata biex turi l-iskop tagħha, tiġi mwaħħla sew fil-pożizzjoni, tkun ta’ kostruzzjoni tajba u ta’ saħħa adegwata għall-iskop li huma użati.

6 IL-KLIJENT

6.1 Salv jekk mhux provdut mod iehor fl-**Avviz Legali 88** ta’ l-**2018**, il-klijent irid jara *inter alia* li:

6.1.1 Jahtar *supervisor* ghall-istadju ta’ disinn u kostruzzjoni;

6.1.2 Jiehu in kunsiderazzjoni kull rapport bil-miktub moghti mis-*supervisor*;

6.1.3 Izomm il-*files* u kull informazzjoni ohra rilevanti;

6.1.4 Jizgura li jithejja pjan tas-sahha u sigurta'.

6.2 Illi fil-kaz ta' klijent domestiku, m'huwiex mehtieg li jinhatar *supervisor*, diment illi:

6.2.1 Il-proġett ma jeħtieġx avviż minn qabel skont is-**subregolament (3)** tar-**Regolament 5** ta' l- **Avviz Legali 88** ta' l-**2018;**

6.2.2 Ikun preżenti kuntrattur wieħed biss għall-proġett kollu;

6.2.3 Ix-xogħol ma jinvolvi ebda riskji partikolari kif elenkati fi Skeda II. Din l-iskeda II tinkludi *'xogħol li jpoġġi lill-ħaddiema f'periklu li jintradmu taħt tiġrif, li jinbelgħu f'art mistagħdra jew li jaqgħu mill-għoli fejn ir-riskju jkun partikolarment aggravat min-natura tax-xogħol jew mill-proċessi wżati jew mill-ambjent fuq il-post jew sit tax-xogħol.';*

6.3 Ir-**Regolament 6** tal-**Avviz Legali 88/18** jirravviza li minkejja li l-klijent ikun hatar *supervisor* tal-progett huwa ma jehlisx mir-responsabilitajiet tieghu f'dak ir-rigward. Dan ifisser li anke jekk ikun hatar *supervisor*, il-klijent, allura l-persuna li twettaq il-progett, tibqa' xorta wahda responsabbli ghal obbligi kollha naxxenti mir-regolamenti. (Ara **Il-Pulizja vs Raymond Zammit u Silvana Zammit** - Seduta tas-6 ta' Ottubru, 2016. Qorti Kriminali. Appell Nru: 206/2014);

6.4 L-**Artikolu 13** tal-**Kap. 249** tal-**Liġijiet ta' Malta** irid li *"meta xi reat taht jew kontra xi dispozizzjoni li tinsab f'xi att, li jkun għadda sew qabel jew wara dan l-Att, isir minn korp jew ghaqda ta' persuni, sew jekk tkun persuna guridika jew le, kull persuna li, fil-hin tal-eghmil tar-reat, kienet direttur, manager, segretarju jew ufficjal iehor simili tal-korp jew ghaqda, jew kienet tidher li ged tagixxi f'dik il-kariga, tkun hatja ta' dak ir-reat kemm il-darba ma tippruvax li r-reat ikun sar minghajr it-taghrif taghha u li tkun ezercitat id-diligenza kollha xierqa biex tevita l-eghmil tar-reat."* Mela dan l-artikolu jipprovdi test doppju li jrid jigi pruvat sal-grad tal-probabbli mill-persuna imputata sabiex titqies mhux ħatja tar-reat kontestat, u *cioe`*: "*(1) li r-reat sar mingħajr it-tagħrif tagħha;* u *(2) kienet eżerċitat* id-diliġenza kollha xierqa biex *timpedixxi l-għemil tar-reat"*

7 IS-*SUPERVISOR*

7.1 Ir-rwol tas-*supervisor* tal-proġett jinkludi:

7.1.1 Jikkomunika *notification form* lill-Awtorita' meta mehtieg;

7.1.2 Jikkoordina l-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' l-**Avviz Legali 88/18**;

7.1.3 Ifassal pjan tas-saħħa u sigurtà qabel it-twaqqif tas-sit tal-kostruzzjoni;

7.1.4 Jipprepara *file* adegwat għall-karatteristiċi tal-proġett li jkun fihom informazzjoni relevanti tas-saħħa u sigurtà li għandhom jittieħdu in konsiderazzjoni waqt xogħlijiet sussegwenti;

7.1.5 Jikkoordina l-implimentazzjoni tal-prinċipji ġenerali ta' prevenzjoni u sigurtà:

(i) Meta aspetti tekniċi u, jew organizzattivi jkunu qed jiġu deċiżi, sabiex wieħed jippjana l-oġġetti varji jew fażijiet tax-xogħol li hemm sabiex isiru simultanjament jew f ' suċċessjoni;

(ii) Meta jiġi vvalutat il-perjodu meħtieġ għar-realizzazzjoni ta' xogħolijiet differenti jew fażijiet tax-xogħol;

7.1.6 Jikkoordina l-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet rilevanti ta' l-**Avviz Legali 88/18** sabiex jassiguraw li min jimpjega u, jekk meħtieġ għall-protezzjoni tal-ħaddiema, persuni impjegati għall-rashom:

(i) Japplika l-prinċipji msemmija fir-regolament f'manjiera konsistenti;

(ii) Meta meħtieġ, isegwi l-pjan tas-saħħa u sigurtà;

7.1.7 Jagħmel, jew jikkawża li jsiru, kull aġġustamenti meħtieġa għal-pjan tas-saħħa u s-sigurtà u l-*file* u jieħu kont tal-progress tax-xogħol u kull bidliet li seħħew;

7.1.8 Jorganizza l-koperazzjoni bejn il-kuntratturi, inklużi kuntratturi suċċessivi fuq l-istess sit, il-koordinazzjoni tal-attivitajiet tagħhom bil-għan li jipproteġi lill-ħaddiema u jipprevjeni nċidenti u perikli għas-saħħa fuq ix-xogħol u l-informazzjoni reċiproka kif previst fir-**Regolament 7** tar- **Regolamenti dwar Dispożizzjonijiet Ġenerali dwar is-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol**, li jiżguraw li persuni mpjegati għal rashom huma inklużi f ' dan il-proċess fejn meħtieġ;

7.1.9 Jikkoordina arranġamenti sabiex jikkontrolla li l-proċeduri tal-ħidma qed jiġu implimentati b'mod korrett;

7.1.10 Jieħu l-passi meħtieġa biex jiżgura li persuni awtorizzati biss jitħallew jidħlu fil-post tal-kostruzzjoni;

7.1.11 Jieħu l-miżuri kollha meħtieġa għas-salvagwardja tas-saħħa u sigurtà fuq il-post tax-xogħol.

7.2 L-ebda azzjoni, jew proċedimenti oħra għad-danni għandha tkun jew ikunu stitwiti kontra *supervisor* tal-proġett kemm -il darba s-*supevisor* tal-proġett ma jkunx aġixxa b'mod negliġenti;

7.3 Meta l-klijent jonqos milli jaħtar *supervisor* tal-proġett ghax hekk jirrikejdi l-**Avviz Legali 88** ta' l-**2018**, il-klijent *ipso facto* jitqies li tkun is-*supervisor* tal-proġett;

8 MIN IHADDEM

8.1 Skont l-**Avviz Legali 36** tas-sena **2003** *"min ihaddem"* u kull persuna li tahdem ghal rasha ghandu *inter alia:*

8.1.1 Jizgura li l-haddiema jkunu provduti b'sorveljanza tas-sahha skond il-perikli tas-sahha u s-sigurtà fuq ix-xoghol, u ghandu jaghmel l-arrangamenti kollha kif mehtieg;

8.1.2 Jizgura s-sahha u s-sigurtà tal-haddiema f'kull zmien u f'kull aspett li ghandu x'jaqsam max-xoghol;

8.1.3 Jaghmel dawk l-arrangamenti xierqa ghall-ippjanar effettiv, organizzazzjoni, kontroll, monitoragg u revizjoni tal-mizuri preventivi u protettivi, waqt li jikkunsidra n-natura ta' l-attivitajiet u d-daqs ta' l-impriza;

8.1.4 Jiehu l-mizuri necessarji ghas-salvagwardja tas-sahha u s-sigurtà fuq il-post tax-xoghol, u ghal dan il-ghan ghandu jippreveni riskji fuq il-post tax-xoghol u jipprovdi informazzjoni u taghrif kif mehtieg;

8.1.5 Ghandu jipprovdi l-organizazzjoni u l-mezzi necessarji li bihom jizgura l-grad ta' *standards* ta' sahha u sigurtà mehtiega fuq il-post tax-xoghol;

8.1.6 Bl-ghan li jitjiebu s-sitwazzjonijiet ezistenti, min ihaddem ghandu jkun attent ghall-bzonn ta' aggustament jew emenda ta' dawk il-mizuri mehuda biex jipprotegu s-sahha u s-sigurtà tal-haddiema waqt li jikkunsidra c-cirkostanzi li jinbidlu;

8.1.7 Jidentifika l-perikli fuq il-post tax-xoghol u ghandu jevita riskji ghas-sahha u s-sigurtà;

8.1.8 Jevalwa dawk ir-riskji ghas-sahha u s-sigurtà tal-haddiema li ma jistghux jigu evitati u ghandu jikkontrollahom mill-bidu;

8.1.9 Jadatta x-xoghol ghall-individwu, specjalment fejn jidhol id-disinn tal-postijiet tax-xoghol, l-ghazla tat-taghmir tax-xoghol u l-ghazla tal-metodi tax-xoghol u tal-produzzjoni, bil-hsieb partikolarment li jitnaqqas ix-xoghol monotonu u xoghol b'rata determinata minn qabel u li jitnaqqas l-effett taghhom fuq is-sahha;

8.1.10 Jevalwa r-riskji ghas-sahha u s-sigurtà, fost l-ohrajn fl-ghazla tat-taghmir tax-xoghol, is-sustanzi kimici u l-preparazzjonijiet kimici uzati, il-prassi u l-attivitajiet tax-xoghol, u l-ghazla u t-taghmir tal-postijiet tax-xoghol, kif ukoll il-kapacitajiet tal-haddiema sabiex iwettqu x-xoghol assenjat lilhom minghajr perikli, b'dan illi imbaghad ghandu jiehu l-mizuri

necessarji kollha sabiex jippreveni riskji ghas-sahha u s-sigurtà fuq il-post tax-xoghol, u ghandu jikkontrolla dawk il-fatturi li jistghu jaghtu lok ghal incidenti jew li joholqu riskju ghas-sahha u, jew sigurtà fuq il-post tax-xoghol inkluz fejn necessarju billi jbiddel metodi tax-xoghol u tal-produzzjoni, sabiex jigi zgurat titjib fil-livell ta' protezzjoni moghtija lill-haddiema fejn jidhlu sahha u sigurtà;

8.1.11 Jizgura li l-ippjanar u l-introduzzjoni ta' teknologiji godda jkunu s-suggett ta' konsultazzjoni mal-haddiema u, jew mar-rapprezentanti taghhom, fejn jidhlu l-konsegwenzi tal-ghazla tat-taghmir, il-kondizzjonijiet tax-xoghol u l-ambjent tax-xoghol ghas-sahha u s-sigurtà tal-haddiema;

8.1.12 Jiehu l-passi xierqa sabiex jizgura li jkunu biss dawk il-haddiema li jkunu rcevew tahrig adegwat u xieraq li jkollhom access ghal postijiet fejn ikun hemm periklu serju u specifiku;

8.1.13 Ghandu jaghzel persuna wahda jew aktar li jkollha l-hegga, kapacitajiet, kompetenza u tahrig necessarju sabiex tassistieh fit-tehid ta' mizuri mehtiega fejn tidhol il-protezzjoni tas-sahha u s-sigurtà fuq il-post tax-xoghol u l-prevenzjoni u l-kontroll tar-riskji ta' fuq ix-xoghol. Dawn il-persuni jistghu ikunu fost il-haddiema jew persuni esterni;

8.1.14 Ghandu jwaqqaf u jaghti effett lill-proceduri xierqa li ghandhom jigu segwiti fil-kaz ta' periklu serju u imminenti;

8.1.15 Jaghti informazzjoni li tinftiehem u relevanti lill-haddiema u lir-rapprezentanti taghhom dwar ir-riskji ghas-sahha u s-sigurtà li huma maghrufa minn min ihaddem jew li gew identifikati minn xi evalwazzjoni tar-riskju mwettqa minn, jew ghal min ihaddem, u li huwa maghruf li huma prezenti fil-post tax-xoghol in generali, kif ukoll fejn jidhol kull stazzjon tax-xoghol individwali, u fejn jidhol xi tip ta' xoghol jew attività ta' xoghol assenjata, il-mizuri preventivi u protettivi mehtiega fejn jidhlu r-riskji kollha identifikati u il-proceduri li ghandhom ikunu segwiti fil-kaz ta' periklu serju u imminenti prezenti fuq ix-xoghol, inkluz dwar l-evakwazzjoni tal-haddiema, u dwar arrangamenti maghmula fejn jidhlu l-ewwel ghajnuna u t-tifi tan-nar;

8.1.16 Jizgura li kull haddiem jircievi tahrig adegwat fuq is-sahha u s-sigurtà, partikolarment fil-forma ta' informazzjoni u istruzzjonijiet specifici ghall-istazzjon tax-xoghol u ghax-xoghol assenjat;

8.1.17 Jipprovdi bizzejjed tahrig xieraq skond il-karatteristici partikolari tax-xoghol, waqt li jikkunsidra l-kwalifiki u l-esperjenza tal- haddiem temporanju;

8.2 L-**Avviz Legali 36** tas-sena **2003** irid li fejn dawk li jhaddmu, kuntratturi jew persuni li jahdmu ghal rashom jaqsmu l-post tax-xoghol, min ihaddem, il-kuntratturi u l-persuni li jahdmu ghal rashom ghandhom jikkoperaw fl-implimentazzjoni tad-disposizzjonijiet dwar is-sahha, is-sigurtà u l-igjene, u waqt li jikkunsidraw in-natura ta' l-attivitajiet, ghandhom

jikordinaw l-azzjonijiet taghhom f'materji li jirrigwardaw mizuri protettivi u preventivi, u ghandhom jinfurmaw lil xulxin u lill-haddiema rispettivi taghhom u, jew lir-rapprezentanti taghhom b'dawn ir-riskji;

8.3 L-ezistenza ta' relazzjoni ta' impjieg, li tkun partikolari jew specifika ghal haddiem minhabba f'li jkun haddiem temporanju, m'ghandhiex tiggustifika trattament differenti fejn jidhlu l-kondizzjonijiet tax-xoghol fejn ikunu involuti l-protezzjoni tas-sahha u s-sigurtà, specjalment fejn jidhol l-access ghat-taghmir protettiv personali;

9 IL-HADDIEM

9.1 Skont il-**Kapitolu 424** tal-**Ligijiet ta' Malta** *"huwa dmir ta' kull haddiem li jissalvagwardja s-sahha u s-sigurta tieghu nnifsu kif ukoll dik ta' persuni ohra li jistghu jigu affettwati bix-xoghol li jkun qieghed isir." Kwindi* anke l-impjegat ghandu jezercita dik l-attenzjoni w id-diligenza mehtiega sabiex jizgura illi b'dak illi jaghmel la jwegga' hu u lanqas iwegga' lill-haddiehor;

9.2 Il-haddiem huwa fi dmir illi:

9.2.1 Jaghmel uzu korrett tal-makkinarju, apparat, ghodda, sustanzi perikoluzi, taghmir tat-trasport u mezzi ohrajn ta' produzzjoni;

9.2.2 Jaghmel uzu korrett tat-taghmir protettiv personali moghti lilu u, wara l-uzu, jirritornah f’postu;

9.2.3 Ma jiskonnettjax, jibdel jew inehhi b’mod arbitrarju l-mezzi ta’ sigurtà uzati, ma’ makkinarju, apparat, ghodda, impjanti u bini, u li juza dawn il-mezzi ta’ sigurtà b’mod korrett;

9.2.4 Jinforma immedjatament lil min ihaddem u, jew lill- haddiema bir-responsabbilità specifika ghas-sahha u s-sigurtà tal-haddiema b’xi sitwazzjoni tax-xoghol li jkollu ragunijiet jikkunsidra li tipprezenta periklu serju u imminenti ghas-sahha u s-sigurtà u b’xi nuqqasijiet fl-arrangamenti ta’ protezzjoni;

9.2.5 Jikkopera ma’ min ihaddem u ma’ haddiema bir-responsabbilità specifika ghas-sahha u s-sigurtà tal- haddiema, ghat-tul ta’ zmien necessarju sabiex jitlesta x-xoghol jew htigijiet imposti mill-Awtorità sabiex jigu protetti s-sahha u s-sigurtà tal-haddiema fuq ix-xoghol;

9.2.6 Jikkopera ma’ min ihaddem u, jew ma’ haddiema bir-responsabbilità specifika ghas-sahha u s-sigurtà tal-haddiema, ghat-tul ta’ zmien necessarju sabiex min ihaddem jizgura li l-ambjent tax-xoghol u l-kondizzjonijiet tax-xoghol ikunu minghajr periklu u li ma jpoggu l-ebda riskju ghas-sahha u s-sigurtà fil-qasam ta’ l-attività taghhom.